

Далейшыя шляхі краязнаўства на Беларусі.

(Даклад т. Ігнатоўскага).

Тав. Ігнатоўскі. Дакладчык кажа, што тая новая навука і культура, якую мы павінны будаваць, павінна быць нацыянальнаю па форме, сялянскаю па ахапленні і пролетарскаю па змесьце і кірунку. Мы не павінны будаваць старую буржуазную культуру, мы павінны будаваць новую культуру, пабудоваць-жа яе мы зможам толькі тады, калі ўсвоім сабе Ленінскія прынцыпы. Стары індывідуалізм у справе будавання культуры мы павінны замяніць колектывізмам. Усю культуру трэба асьвятліць, маючы ў сябе лёзунг дыктатуры пролетарыяту. Новая культура ня можа будавацца на прынцыпах індывідуалізму і дэмакратыі.

Галоўнае наша заданьне — гэта уцягнуць у справу будавання культуры масы. Рэволюцыя ўскалыхнула масы і трэба ўмець падыйсьці да іх, каб уцягнуць у творчасць. Трэба кінуць навучальны тон; трэба быць таварышам, трэба зацікавіць.

Новая культура павінна будавацца шляхам індукцыі, а ня шляхам дэдукцыі. Трэба лічыцца з тым, што мы сярод старога будзем новыя элемэнты, а дзеля гэтага нам патрэбны і новыя мэтоды. Першае, што нам патрэбна, гэта сувязь з масамі.

Наладзіць гэту сувязь можна, калі акруговыя і наагул мясцовыя таварыствы будуць ставіць практычныя пытаньні.

Важна яшчэ ў працы сувязь з саюзамі і партарганізацыямі, каб праз іх цясьней звязацца з масамі. Нам трэба ўмець гаварыць праўду і гаварыць яе сялянину, вась дзеля гэтага і трэба трымаць сувязь з партыйнымі і пролетарскімі організацыямі. Трэба растлумачыць селяніну, што ён ня выратуецца пры прыватнай уласнасьці, што яго ратунак толькі ў соцыялістычным будаўніцтве.

Далей аб сувязі з Ёнбелкультам. Ёнбелкульт сабраў навуковых працаўнікоў, якія павінны распрацоўваць розныя галіны навукі. Але гэтага яшчэ мала,—мы павінны вычарпаць і ўсё тое сучаснае, што ідзе з гушчаў. Прорву паміж навукай і жыцьцём мас трэба загаціць. Дзеля гэтага трэба, каб лепшыя працаўнікі на мясцох прадстаўляліся краязнаўчымі організацыямі на зацьверджаньне Ёнбелкульту, як члены корэспондэнтны або нават члены-супрацоўнікі Ёнбелкульту. Гэты пункт трэба ўнесці ў рэзолюцыю. З масай трэба гаварыць не павучонаму, а трэба гаварыць проста. Вучонаю моваю хутчэй можна адпужаць напрыклад, селяніна, а не заахваціць яго да краязнаўчай працы. Настаўнікі, якія працуюць на мясцох у краязнаўчых організацыях, павінны памятаць аб гэтым менш, акруговыя таварыствы — больш, а яшчэ больш аб гэтым павінен памятаць цэнтр.

Трэба пашырыць працу сярод нацыянальных меншасьцяў. Трэба абхапіць працу на ўсіх фронтах. Погляд, што краязнаўства гэта ёсьць беларусазнаўства, — памылковы. Яго трэба адкінуць, бо калі вы ня вывучыце жыцьця нацменшасьцяў, дык вы ня вывучыце свайго краю.
